

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Karotina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petivrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 88.

Maribor, dne 28. julija 1909.

Letnik I.

Slovenskim delavcem.

Ob času volitev smo videli dan za dnem različne preroke hoditi med ljudstvo, hoteč ga zbegati in dovesti v protiverski in protikmečki tabor. Marsikdo se je vsedel tem ljudem na lim, nevede, da dela proti samemu sebi.

Zlasti naši delavci so se dali le preradi preslepi in so drveli v pogubno rudeče — socialdemokraško morje ter se postavili takoj na popolnoma protikmečko stališče. Mi teh delavcev ne bomo preostro obsojali, ker so bili hipoma preslepljeni, predarijo pa naj, kaj so s tem korakom storili. Kajti s tem se niso le izrekli za propad kmečkega ljudstva, iz katerega so izšli, ampak tudi za svoj lasten propad.

Socialdemokrati so vendar strastni grobokopi kmečkega stanu; njihovi voditelji so to že neštokrat dokazali. Seveda delajo ti le trenutno politiko, pozabijo pa na bodočnost. Tega vendar ne bo nihče trdil, da lahko živi delavec brez kruha, katerega prideluje ravno kmečki stan. Da je treba kruha morajo pripoznati tudi socialdemokrati, a kljub temu bi že raje videli danes nego jutri kmeta na roki propada. Splošno, ne glede na državo je torej brezdvomno kmečki stan potreben kot vsakdanji kruh.

Seveda pa ne smemo mi prezreti, da živimo v državi in kot taki se moramo tudi na to ozreti. Kajpada trdijo socialdemokrati, da našega kmeta ni treba, ker ni lahko kupimo ceneje žito in meso na drugem in drugem kraju. In če bi imeli pravo socialdemokracijo, bi se na mali odprli vse države in bi se ob enem bi pa seveda z velikansko hitrostjo prepustili kmet in po letih popolnoma propal, ker bi ne prišli več na svoje proizvodne stroške vsled tuje konkurence. Kajti davek, obresti in denar za vsakdanje potrebe bi moral imeti, a prodati pa ne bi mogel ničesar ali pa le ceneje kakor njega stane.

Kakšne posledice bi pa pravzaprav propad kmečkega stanu imel za delavca? Ali bi se tedaj res cedil kar med v goltance socialdemokraških kričarjev? Prva leta mogoče; toda kmalu bi se delavci bridko kesali svojega koraka. Veliki trg bi dobili v roke kapitalisti, milijarderji, katerim bi bili delavci glede vsakdanjega kruha do cela izročeni. Že sedaj je grda špekulacija teh pijavk neznosna, kaj še le potem, ko bi bili ti neomejeni gospodarji na trgu. Sedaj dela tej mednarodni družbi vsaj nekoliko naš kmet konkurence, kdo jo bo pa tedaj?

Še bolj pa naj naši delavci pomislijo, kam bodo tedaj šli milijoni kmečkega ljudstva? Ali bodo mogoče izginili kot kafa iz zemeljskega površja?

Nikakor! Že sedaj drvi vse s kmetov v tovarne, ker se jim pralabo godi, tedaj bodo prišli pa kar trumoma v mesta in iskali dela po tovarnah. In zopet se boče kapitalist v pest smejal, ko bo videl tako ogromno množico dela išočega delavstva. In dan na dan bi se plače manjšale; kajti čim več se jih ponuja v delo, tem manjše so cene. Ob enem seveda ne bi spali kartelirani trgovci žita in mesa, ampak privirali cene poljubno visoko. In ubogi delavec, sključen od prevelikega dela, a premalo jela, bi se pač žalostno oziral nazaj na ono dobo, ko je obdeloval krasna polja sedanji tovarniški delavec, a nekdanj zadovoljen, čeprav reven kmet.

Industrija sama more procvitati le tedaj, ako zamore tovarnar tovarniške izdelke prodati za primerno ceno. Industrijsko dobro razvite države izvažajo svoje pridelke v veliki meri tudi v tuje, industrijsko manj razvite države. Pomisliti pa moramo, da je vse to le nekaj trenutnega. Kdo nam namreč more garantirati, da bodo tuje države vedno na tako nizki stopinji industrije. Kdo ve, če ne bodo v par desetletjih celo te države proizvajale svojo industrijsko robo, ki jo rabijo v lastni državi. Kdo nam more garantirati tudi to, da bo naša država s tuji industrijsko slabo razvitimi državami, vedno v tako prijateljskih odnosih. Kaj če se začne ravno s temi državami vojska? Kam tedaj z našimi tovarniškimi pridelki, osobito ako nobena druga država ne rabi tega, kar proizvajamo mi? Da bodo v tem slučaju zgubili delavci kar trumoma delo, je umljivo. Lahko se pa vname vojska tudi z onimi državami, katere so v našo industrijsko državo — kakor si jo želijo socialdemokrati — urvali žito in meso. Kje pa naj tedaj vzamejo delavci svoj vsakdanji kruh, kje ga naj kupijo, ako ga nihče ne prodaja. In za kaj si ga naj kupijo, ako nimajo niti delar, niti plače, ker tovarnarji ničesar ne morejo prodati.

In dogodki, kakor so vpisani s krvavimi črkami o francoski revoluciji, bi tudi pri nas gotovo ne izostali. Kajti lačna množica ne pozna več mej, ne čuti več nad seboj moči pesti, ampak si hoče pomagati z brutalno silo do kruha. To bi bil konec tako čistane socialdemokraške gonje proti kmečkemu stanu.

Če je draginja, je gotovo ni povzročil kmet, ampak kapitalisti, ki nesramno igrajo s cenami našega vsakdanjega kruha. Tem pijavkam veljaj v prvi vrsti boj organiziranega delavstva. Tu bodimo skupni kmetje in delavci in lahko bodedo shajali vsi. Nikdo pa naj ne gleda v svojem prevelikem samoljubju le samega sebe, ampak naj pomisli, da živi še poleg njega mnogo drugih, ki so ravno tako

potrebni, kot je on. Krščanska ljubezen pa, ki naj vlada med vsemi stanovi, naj vam je porok za pravičen in složen nastop!

Politični pregled.

Slovenska zmaga ob Adriji.

Zadnje dni zasedanja državnega zbora so se dalmatinski in istrski poslanci pritožili pri trgovinskem ministru, ker je bil za ravnatelja parobrodenga društva Dalmatica imenovan dr. Salvatore Cimadori, ki je zagrizen sovražnik Slovanov, kar je posebno dokazal o priliki zaključnih deželnozborskih volitev v Trstu. Zahtevali so od ministra, da nikakor ne potrdi tega imenovanja. Kakor se sedaj poroča, trgovinski minister ni potrdil Cimadorija in je bil mesto njega predložen Jožef pl. Vida, trgovec in veleposestnik v Trstu, ki je rojen Dalmatinec.

Zborovanje nemških poslancev.

V Lincu bodo dne 5. septembra zborovali nemško-nacionalni poslanci. Posvetovali se bodo, kako taktiko bo treba zavzeti v prihodnjem zasedanju državnega zbora in pa o enotnem postopanju nemških delegatov, ker bo letošnje zasedanje delegacij bržkone zelo burno. Zborovanje bo sklical poslanec dr. Sylvester.

Srbski prestol se maje.

Prince Jurij je dobil v roke pismo Nikolaja Pašiča na bivšega ministra Geačiča, ki je bil vodja zarotnikov. V pismu stoji, da je staroradikalna stranka edina v tem, da je za Srbijo neobhodno potrebna prememba dinastije. Pripravljena je tudi pridobiti ljudstvo in skupštino za to idejo. Izvolitev kakega angleškega princea za kralja bi bila za Srbijo najugodnejša. Med drugim predlaga Pašič, naj se izplača kralju Petru 5 milijonov dinarjev iz zadnjega posojila kot odpravnina.

Reforma grške armade.

Grški kralj je odobril reformni načrt za armado, katerega je izdelal novi vojni minister. Ta načrt obsega sledeče točke:

1. Kraljevi principi odločijo poveljstva v armadi in dobijo vojaška častna mesta.
2. Za vrhovnega poveljnika, ki bi preosnoval armado, bo imenovan častnik kake inozemske armade.
3. Trije drugi častniki inozemskih armad dobijo inspekcijska poveljstva.
4. Mornarica bo v istem smislu reorganizirana.

Na lok turanski sluga puščico mu देने,
Urno jo Zal zažene: tičica se zvrne.
Turanskemu zdaj slugi Zal to zaukaže:
„No, stopi brzo tječaj, tico mi prinesi.“
Turanec mlad pa stopi v čoln, prevesla vodo;
Dekleta pa spustijo ž njim se v razgovore,
Ter vprašajo ga urno: „Kdo je ta mladenič?
Močan je kakor bo in ktere vladaj zemlje?
Ker on je tako spretno tico bil ustrelil,
Ustaviti sovražnik bi se mu ne mogel;
Doslaj me deva nismo videla junaka,
Ki tako spretno vlada s puščico in lokom.“
Namuzne se mladič turanski ter jim reče:
„On Zal se zove in je Samov sin v Nimruzu,
In njemu davek plača vsako leto Kabul.
Res, pod nebesom ni ga takega junaka,
In tudi v zgodovini on vrstnika nima.“

Ko so dekleta čula te-le slavospeve,
Odvrne jedna krepko: „Ti le pretiravaš,
Mohraba hčerki Zal pač ni jednakovrsten.
Cipresi je jednaka, črni dobcvini;
Vonja iz njene krone mošus i vabivo,
Jednaka je po rasti muštemu drevesu.
Obraz je iste barve, kot ebenovina.
Krase lasje božanski njeno repo glavno,
Nje ustne pa so ozke kakor srce živo.
Obilnost vlasov njenih meri se z okraskom,
Ki ga ob bujnih bokih nosijo dekleta,
In iz obrvi temnih ji žare očesi,
Iz katerih tajne želje sijajo ti v lice.
Skoz usteca pa diše lahki vetrič sapo:
Jednakega na svetu našem ni dekleta.
Svečanostno smo prišle iz Kabulistana
Naznanjat tukaj kralju iz Zabulistana:

PODLISTEK.

Zal in Rudabeh.

Dr. Karol Glaser.

(Dalje.)

S pogledom ona jeznim tako beseduje:
„Nasvetov teh neumnih slišati več nočem.
Celo dežel zapadnih car me nič ne miče,
Vladar kitajski mi je briga le deveta,
Eranski istotako vsi vladarji slavni.
Za dostojanstvo moje sam mi Zal zadošča.
Moči on v ramah ima, kakor levi v prsih.
Naj zovejo ga starca ali pa mladeniča,
Tolažba je jedina on za mojo dušo;
Ne jemljite mi v misli drugega snubača.
Jaz videla ga nisem, kar o njem sem čula,
To v meni je ljubezen vzbudilo do njega.
Mladost njegova ne in tudi ne lepota,
Krepost njegovo dično, to le obožavam.“
Ko divne te besede slišijo dekleta,
In so izvedele to srčno tajnost njeno,
So rekly z jasnim glasom: „Sužnice smo tvoje;
Samo za tvojo srečo hočemo živeti;
Le daj povelje svoje; saj ga izvršimo.
Udane me smo tebi, ti cipresa vitka!
Le gleda, da ti srčna bol ostane tajna,
Pa naj bodo tvoje vedno sramežljive,
In če se moramo učiti še magije,
Sovragom tvojim da se kar oči iztakne,
Da z čarodejstvom v spanje ves se svet zazibije,
Prav kakor urne tice pojdemo po sredstva.

Da ti pričarimo me kraljeviča blizu,
Da boše on podlaga tvojim nežnim nogam.“

(Glej, Rudabehi se na ustne iz rubina
Prikrade zadovoljni smeh in ona reče:
„Če hočete mi iti ve sedaj na roko,
Drevo vsadite, ki bo vedno plodonosno;
Rubini mu na vejah mladih bodo rasli,
Vesele sade bode vživala razsodnost.“

III.

Rudabehine sužnice odidejo, da bi videle Zala.

Zbežale urnih nog so deklice vzorne,
Ter so premišljevale težko to nalogo.
Zagrnilo so ude mlade v grško svilo,
Ter glave okrasile s cvetjem si dehtočim.
Vseh pet je v hitrem teku dirjalo do reke:
Spomladi so jednake v vsej krasoti svoji,
Uprav se je začeljanj mesec bil Ferverdin,
Ko Zal postavi šotor blizu tihe reke.
Nabrale so cvetje deklice prekrasne,
Golčale o Destanu, Sama sinu krasnem.
Pritekle so k šotoru, kjer je Zal počival,
Ta je od daleč že zagledal bil dekleta
Ter vprašal: „Kdo so deva, zbirajoče cvetke,
Da brez bojazni so se bližale šotoru?“
Glej, pehlevanec jeden da mu ta odgovor:
„V Mohraba gradu biva duša polna svita;
Poslala jih je semkaj, trgati cvetke mlade.
Destan to sliši in — srce se mu vznemirja,
Ljubezen gorka šine njemu v bolno dušo.
Tako Destan odide tječaj s slugo svojim.
Ko tu zagleda deva, hoče lok od sluge.
Zelo je ljubil lov in ko zagleda tico,
V rogožje ji zakričal, da bi jo oplasil.

Briandov načrt.

Včeraj se je v senatu in zbornici prečitala izjava novega francoskega kabineta, kateremu načeljuje Briand. Nova vlada pravi, da bo zasledovala politiko miru in napredka. Držala se bo politike prejšnjih ministrstev. Od parlamenta bo vlada zahtevala starostno preskrbo za delavce in preosnovno mornarice. Tudi dohodninski davek in pa službena pragmatika za uradnike je v načrtu nove vlade. Vlada je naznanila tudi volilno reformo na podlagi proporcionalnega sistema. Zbornica je izrekla novi vladi svoje zaupanje s 306 proti 46 glasovom.

Boji v Maroku.

Med španskimi četami in Kabili so te dni divjali hudi boji. Španskih vojakov je ranjenih nad 400, štjevalo mrtvih še ni znano. Tudi Kabili imajo zelo izdatne izgube. Španske čete so se nad vse južno borile. Komaj so se izkreale, so že morale v boj. Častniki so korakali, navdušujoč moštvo, vedno na čelu. To je tudi vzrok, tla je padlo toliko častnikov, ker so Kabili, ki so jako izvrstni strelci, streljali najbolj na častnike. V Malagi so bolnišnice prenapolnjene. Strašna vročina je največja muka za ranjence kakor tudi za zdrave vojakove.

Kabili razpolagajo že s 16.000 možmi. Njihove čete se še vedno množijo. Dne 1. avgusta bodo štejele že 50.000 mož.

Madrid, 28. julija. Kakor poročajo iz Malage, pripovedujejo potniki iz Melile, da vlada tam grozna panika. Zadnji boji so bili strašni. Španci se morali na več krajih umakniti. General Cabrera se je padel.

Madrid, 28. julija. V vojašnici v Barceloni so se čete branile odriniti v Maroko. Šestnajst častnikov so uporni vojaki zvezali. Del upornežev se je konečno podvrigel.

Dražba zakladov Abdul Hamida.

Iz Carigrada poročajo, da je vlada nastavila dva znana carigradska juvelirja kot zaprisežena cenilca, ki naj ocenita zaklade bivšega sultana Abdul Hamida. Njuno delo bo trajalo več tednov. Na predlog justičnega ministra se bo zapisnik dragocenosti sestavil v več evropskih jezikih in se razposlal evropskim in ameriškim kupčevalcem z dragocenostmi in starinami. Na ta način upajo privabiti kupce, nakar se bo v carigradskem velikem bazarju vršila splošna dražba.

Veleizdajniški proces.

Zagovornik dr. Popovič izprašuje Nastiča, kdaj da se je on pričel navduševati za revolucionarno stvar.

Nastič mu odvrne, da v začetku l. 1906.

Popovič: Vi ste rekli, da niste provocirali onih izgrediv v Sarajevu. Za časa stavke ste bili v na enem zborovanju in ste tam pozivljali socialiste, naj se združijo z Srbi, ter takoj prično pripravljati za revolucionarno gibanje.

Nastič se izgovarja, da je pač bil z dr. Dimitrijevičem na tem zborovanju, a govoril ni ničesar, kakor tudi nikogar ni prigovarjal k temu.

Popovič: O vašem nastopu mi je pripovedoval uradnik deželne vlade Tausig, mogoče ga poznate?

Nastič: Ta mlad človek niti bil ni z menoj na zborovanju, ampak je pripeljal naj njega celo tolpo železničarjev in tam branil vlado. Radi tega smo vsi padli po njem in je komaj utekel s zdravo glavico. On mene mrzi, ker misli, da sem jaz ljudi nahujskal na njega.

Jednake ustne ima naša deva divna,
Da bila bi soproga mu jednakovrstna.
Zal, Rudabeh dvojica bila bi prekrasna."

Ko je mladič vesel zapustil bil dekleta,
Rubinu je jednako lice mu zardelo.

Z dekletu se veselo zdaj je razgovarjal:
„Lepo bi bilo, da se luna združi s solncem.“

Ko je mladič vesel zapustil bil dekleta,
In vnil v šotor se naznanjat to novico,

Ga je preslavni Samov sin tako poprašal:
„Kaj so ti reklo deve, da vesel se vračaš?"

Odprte ustne kažo ti zobe srebrne."

In suženj pa razlaga vse, kar tam je slišal.
Srce prenežno vname stem mladič junaku.

Junak vesel govoril tako je mladiču:
„K dekletom se napoti ter jim to-le reci:

Dekleta, tega kraja prej ne zapustite,
Dokler ve ne dobite biserov in cvetja.

Dokler na grad ne spravim tajnega poslanstva."

Izbral okraskov Zal je iz zakladov svojih,
Zlata in dragih kamnov, svilnate obleke,

Izročil je Turancu vse to, zapovedal
Da naj on te stvari razgrne pred dekletu.

Turanec zvesti šel je spet k dekletom zornim,
Globoko se pokloni in pozdrav izroči

Ter reče: „Vse to Zal vam poln radosti nudi,
Ter prosi, da v spominu vedno ga imate.“

Dekleta s svitom lune rekla so mladiču:
„Nobena stvar na svetu tajna ne ostane,

Če je ne znate samo dve osebi verni.
Če znana trem, četirim, ali je še mnogim,

Težavno se zakriva: svet je radoveden."

Izjavile so deve druga drugi hitro:
„Zajel se v zajhke je ta krepki mladi levič:

Izvršijo se želje Rudabehe, Zala,
Usoda srečno zdaj se izpolnjuje točno."

(Dalje prihodnjik.)

Popovič: Ista priča mi je tudi pripovedovala, da se je na neki seji za časa stavke sklenilo, da se na vojake prične metati bombe, ako bodo dosti branili.

Nastič nato odgovarja, da je bilo takrat ono zborovanje pod prostim nebom in se on na nič več ne spominja. Čul pa je, da je omenjeni Obradovič pozneje odnehal in govorilo se je, da je zato dobil od vlade 400 K nagrade.

Popovič: Isti Tausig mi je tudi dejal, da je imelo tedanje delavsko gibanje popolen srbski značaj in je prisililo takrat bosansko vlado izjaviti, da je to gibanje bilo inspirirano po Srbiji.

Nastič: Nabavite si vse sarajevske liste, pa se boste prepričali o mišljenju Srbov o enem štrajku, kakor tudi o tem, da bi jaz povzročil stavko po naročbi bosanske vlade.

Popovič: Vi ste govorili svoj čas, da to ni stavka, nego srbsko gibanje in prvi poskušeni korak do revolucije v Bosni.

Nastič: Ta čas, ko je stavka izbruhnila v Zenici, sva šla jaz in neki Bocarič tja, da vidiva kaj se godi. Došavši na kolodvor v Zenici, so nas pa vojaki prijeli in zaprli. Klofač je o tem govoril s Burianom. Burian se je izjavil, da je stavka zašla s pravega socialnega pota in da sva midva tista, ki netiva upor.

Popovič: Vi ste hodili z Dušanom Babičem po srbskih hišah in prodajalnah ter tam prav pridno agitirali za izgrede, kaj ne da?

Predsednik odvrta to zagovornikovo vprašanje.

Nastič: Gospod predsednik, to storite vi na mojo škodo.

Nato Nastič obširno čita in razlaga svojo brošuro „Jezuvitje v Bosni.“ Brošure ni spisal sam, nego mu je pomagal oni del, kjer se govori o jezuvitih, sestaviti Bocarič, ki je svoj čas studiral v Rimu.

Popovič: Vi ste radi progovora iz Bosne prešli v Srbijo, a potem ste se zopet vrnili v Sarajevo. Kako pa je to, da ste si upali priti zopet nazaj.

Nastič: Dobil sem pismo od Miroslava Hubmajerja, v katerem mi je on pisal, da me bosanska vlada ne bo zasledovala.

Popovič: Zakaj ste pa mogli na Hubmajerjevo pismo polagati tako važnost, da ste mu verovali in se vrnili v Sarajevo.

Nastič: Ker sem poznal tega gospoda kot odločno osebo in mi je bilo tudi znano, da je imel vezi z bosansko vlado.

Popovič: Torej je ta Hubmajer, kateri ima zveze z bosansko vlado, prav dobro vedel, kje se vi nahajate.

Nastič: Sedaj vidim, kake konsekvence hočete dobiti iz mojih odgovorov.

Državni pravdnik: Kako ste se pa spoznali z Hubmajerjem?

Nastič: Za časa one stavke v Sarajevu se je on prav živo zanimal za stavkujoče in to me je napotilo, da sem šel k njemu, in se mu predstavil.

Raznoterosti.

Inštalacija vlč. g. Jakoba Kavčiča za kanonika kn.-šk. lavantinskega stolnega kapitelja se bo vršila prihodno soboto, dne 31. julija t. l., ob osmi uri zjutraj v mariborski stolnici.

Osebnostne vesti. Na novo nastavljeni so kot kaplani č. g. g. Mihael Kos v Ljutomeru (II), Janez Razbornik pri Sv. Martinu na Pohorju, Mihael Barbič pri Sv. Juriju ob južni železnici (II), Franc Škof v Marenbergu, Josef Pinter v Makolah. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Frid. Ratej od Sv. Ilja pod Turjakom k Sv. Juriju ob Ščavnici (II), Alojzij Musi iz Poljčan k Sv. Ilju pod Turjakom, Alojzij Kramaršič iz Makol na Remšnik, Ivan Alit iz Marenberga v Poljčane, Anton Penič od Sv. Ruperta nad Laškim v Žitale. — Zopet nastavljen je č. g. dr. Anton Jehart kot drugi kaplan v Staremtrgu. — Župnik v Špitaliču je postal veleč. g. Iv. Goričan, dosedaj kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. g. — V začasni pokoj je stopil č. g. Fr. Lovrenko, kaplan v Žitalah.

Pod Hoehenburgerjem. Okrajni sodnik v Celju dr. Jožef pl. Dučar je imenovan za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Gornji Radgoni; okrajni sodnik Viljem Kronasser pride iz Gornje Radgone v Maribor, okrajni sodnik dr. Viljem Štepišchnegg gre iz Šoštanj v Celje, sodnik dr. Gustav Rostok v Konjicah je imenovan za okrajnega sodnika in sodnega predstojnika v Šoštanju.

Umrl je v Gradu upokojeni okrajni sodnik g. Franc Hrašovec v 88. letu svoje starosti.

Narodna zveza. Liberalni listi še vedno vzdržujejo lažljivo vest, da je Narodna zveza razbita. „Slov. Narod“ napada poslanca dr. Rybara zaradi moških in resnih besed, ki jih je govoril na tržaškem shodu. „Radi verujemo, da izjave dr. Rybara našim liberalcem niso po godu. Lepo pa ni, da očita „Slov. Narod“ dr. Rybaru, ker ni prišel k tisti razdiralni seji Saveze južnih Slavena, v kateri se je po „Narodovem“ poročilu sklenilo izstopiti iz Narodne zveze, ko vendar dobro ve, da je bil nujno zadržan. „Narod“ naj bi rajše okreal Hribarja, ki je zamujal najvažnejše državnozbornske seje. Sicer je pa razbitje Narodne zveze najbrže le pobožna želja hojrača dr. Plojca, kajti kakor poroča „Slovenec“, predsednik dr. Šusteršič še vedno ni dobil nikake-

ga obvestila o izstopu Saveze južnih Slavena iz Narodne zveze.

Poslanec Stapinski, načelnik poljske ljudske stranke, je obelodanil v „Nene Freie Presse“ članek, v katerem najpreje povdarja nezadovoljnost poljske ljudske stranke s sedanjo vlado in večinno poslanske zbornice. Sedanja sestava vlade ima odločne znake, ki so za slovanske narode skeleči. Na nemški strani sede na vladi znani nacionalisti. Poniževalno je tudi, razmerje 9:4. Nato našteva Stapinski razne krivice, ki jih je vlada zadala Slovanom. Kar se tiče grupiranja strank v poslanski zbornici, je sedanje stanje nemogoče. „Trebja je porazdelitve na temelju trdno določenega programa gospodarskega in socialnega delovanja“, piše Stapinski. „Ako bi se to pokazalo nemogoče, ako bi se vse nemške stranke vztrajno upirale, da se ugodi najpravičnejšim željam drugih narodnosti, potem ne strpé tega — ne glede na posledice — niti Poljaki niti drugi zastopniki Slovanov. Vsaj, kar se tiče poljske ljudske stranke, moram odločno izjaviti, da ne moremo pod nobenim pogojem ostati v enem bloku z nemškimi strankami proti slovanskim strankam. Prepričan sem, da mnenje poljske družbe soglašja z našimi nazori in da bo ves poljski klub hodil po tej poti, ker mu sicer preti razpad. Program za jesen: 1. Sestava večine zbornice na podlagi točno določenega delavnega programa; 2. Primerna preosnova ministrstva. Ako se to ne zgodi, je pričakovati bankerota centralnega parlamenta in vsega centralizma“.

Romanje na Brezje je krasno uspelo. Vozili so trije posebni vlaki. Na celjskih dveh vlakih se je peljalo 2400, z breziškimi pa 827 romarjev. Vozovi so bili okrašeni z zelenimi vejicami. V Ljubljani je pozdravil romarje tajnik osrednje S. K. S. Z. Traven, ob izstopu iz vlaka na Otočah pa državni in deželni poslanec Pogačnik. Ljudstvo je nato odhitelo na Brezje, kjer se je ob pol 2. popoldne vršil slovesen vhod. Ob treh popoldne je pridigal zdolski g. župnik Šoba, ob 6. pa državni in deželni poslanec dr. Korošec, nakar je sledil blagoslov in sree pretresujoči izprevod z gorečimi svečami. Bil je to najkрасnejši prizor. V torek je propovedoval ob 6. uri zjutraj č. g. župnik Fr. Gomilšek, ob 8. pa č. g. župnik J. Potovšek. Okoli 1800 romarjev je obiskalo tudi Bled. Popoldne so se romarji zopet vrnili v svojo domovino.

Izpremembe pri vojaki. Vsled nove odredbe vojnega ministerstva so se uvrstili praporščaki, kateri so spadali do sedaj med moštvo, v novo vrsto, katero imenujejo častniške aspirante. Od sedaj naprej se morajo nagovoriti z besedo „gospod“ in so podvrženi častnemu častniškemu sodu. Vidni znak te nove vrste je portepe, kateri je bil do sedaj iz rumene svile, od sedaj pa z zlatom prepleten. S tem se je ugodilo dolgoletnim željam častniškega naraščaja. Mi le želimo, da bi vojni minister, tako samostojen ostal kadar se gre za enostranske madžarske vojaške želje, kakor sedaj, ko s takimi naredbami hoče nezadovoljnost mladega naraščaja pokriti.

Kernstockovo slavje. Dames uživajo mariborski Nemci velikansko veselje, ker imajo v svoji sredini znanega nemškega pesnika — mariborskega rojaka — Otokarja Kernstocka. Raz magistrata, ki je okrašen z zelenjem, vihrajo tri zastave in sicer: cesarska, deželna, v sredi med njima pa frankfurcarica. Mestni svet je imel v proslavo Kernstocka slavnostno sejo, zvečer pa bo v kazini hajlanje. Pri „Črnem orlu“ so tudi otvorili „Kernstock-Stüblein.“ Kaj pomeni Kernstock za nas Slovence, najlepše kažeta sledeča verza, ki ju je on zložil:
„Lass' die wilden Slavenstürmer nimmermehr durch Marburgs Tor,
Lieber rauchgeschwärtze Trümmer, als ein windisch Maribor.“

Burni prizori v zagrebški veleizdajniški razpravi. Na razpravi v soboto je prišlo radi znane afere Nastiča radi neke menice do burnih, viharjih prizorov. Nastič je izpovedal pod prisego, da neki dolg 500 dinarjev ni njegov dolg. Branitelj dr. Popovič pa je nato glasno prečital — neko pismo Nastičevu, v katerem priznava, da je to njegov dolg. To je povzročilo veliko senzacijo. Državni pravnik in predsednik sta bila skrajno razburjena in nista hotela, da se govori o tem. Branitelj dr. Popovič: Nastič je torej pod prisego lagal! (Velikanski hrup v dvorani.) Občinstvo je vzklikalo: Tako je! Lagal je! Preganjajte ga radi krive prisege!

Razglas. C. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru naznanja, da se bo vršila volitev volilnih mož, katerim bode svoječasno voliti mesto iz pridobinskih komisij redno oziroma pred časom izločenih udov in njihovih namestnikov nove člane in namestnike, po sledečem redu: v davčnem okraju Maribor volijo pripadniki davčne družbe III. razreda 3 volilne može dne 23. avgusta, oni IV. razreda pa 63 volilnih mož dne 24. avgusta, obakrat od 8. do 12. ure predpoldne in od 2. do 5. ure popoldne v mariborskem davčnem uradu. V davčnem okraju Sv. Lenart voli III. razr. 1 volilnega moža (23. avgusta), IV. razred pa 20 volilnih mož (24. avgusta) ob zgoraj označenih urah v šentlenarskem davčnem uradu. V davčnem okraju Slovenska Bistrica voli III. razred 2 volilna moža (23. avgusta), IV. razred pa 23 volilnih mož (24. avgusta) ob istih urah kakor zgoraj v davčnem uradu Slov. Bistrica. Volilni zapisniki so v dobi od 8. avgusta 1909 do dne volitve v za občevanje s strankami odrejenih uradnih urah na vpogled in prepis pri pristojnih davčnih uradih.

Štajersko.

Sv. Križ pri Mariboru. Prav lepo zabavo nam je preteklo nedeljo dne 25. t. m. napravilo zopet na-

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Pečnice za lončene peči, zelene in rujave barve, proda komad za 6 v radi selitve (samo 3 dni) pečar Schiller, Maribor, Viktringhofova ulica št. 9. 140

Za letoviščarje! Lepa soba s kuhinjo in vrtom blizu gozda se odda letoviščnikom. Več se izve v Rušah št. 139

Puškarški učenec se sprejme z oskrbo pri Cutić, Maribor, Grajska ulica št. 18.

2 učenca z dobro šolsko izobrazbo iz boljše hiše sprejme v trgovino mešanega blaga Adolf Eichberger, trgovec, Slivnica pri Sv. Jurju ob juž. žel. 129

Brata Rieger, c. k. dvorna tovarna orgelj, Jegerndorf, avstr. Šlezija, se priporočata velečastiti duhovščini. Cenik zastoj! 127

Novozidana, dvonadstropna hiša, 8 let prosta davka, s popolnoma novo opravo, lepim dvoriščem in majhnim vrtom se pod ugodnimi plačilnimi pogoji v Mariboru proda. Kje, pove upravništvo lista.

Absoviran petošolec išče primerne službe. Naslov pove uredništvo „Straža“.

Stare dopisnice s znamkami kakor tudi kvarte in znsme kupuje po najvišji ceni Karl Navratil urednik, Dunaj 18/1 Leitnermayergasse 36. 126

Edina narodna čevljarska trgovina Stefan Strašek, Celje, Kovaška ulica št. 3 priporoča svojo bogato zalogo čevljev za moške, ženske in otroke. Izdeluje se tudi obuvalo po meri in se da na obroke. Najnižje cene! Postrežba točna in solidna. 130

100 kg ovsa stane 14 K če se en del ovsa nadomesti z molasin. Sestavina iz 5 kg ovsa in 2 kg molasina ima več vrednosti kakor sam oves. Molasirna je sladka in ima 35-40% sladkarja in je najboljša krma za konje in drugo živino. 50 kg stane brez vreče franco na vsako postajo 7 K, če se naroči cel voz, drugače 7 K 50 v. K. Stein, Dunaj II, Praterstrasse 54. 128

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovskii hiši

R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m. po 36 v.
Slovensko platno m. po 40 v.
Savinsko platno m. po 44 v.
Vojaško platno m. po 46 v.
Domestih platno mehko m. po 48 v.
Gorsko platno debelo m. po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m. po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. po 60 v.
Vzorci zastoj in pošiljatve čez 20 K franco.

Pozor! Slovenci! Pozor!
Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica št. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 48

Spodnještajerska ljudska posojilnica

v Mariboru

uljudno naznanja, da se preseli s 15. avgustom

v Stolno ulico št. 6.

Za nakup priporočamo tvrdko
M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg št. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7

Hotel**Pri belem volu v Celju**

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : : 51

: se priporoča za obilni obisk. :

Odvetnik

dr. Ivan Fermevc

uljudno naznanja, da otvori

1. avgusta 1909 svojo odvetniško pisarno **v Ptuj**

v hiši zdravnika gospoda dr. B. STUHECA

Pri angelju

Nova trgovina!

Pri angelju

Dovoljujem si vljudno naznaniti slavnemu občinstvu, da otvorim dne 31. jullja

v Mariboru : Glavni trg št. 19

popolnoma novo trgovino z modnim, suknenim in platnenim blagom ter raznovrstna perila, platenine in krojaške potrebščine.

Svojim velečenjenim odjemalcem bom postregel lahko v vsakem oziru točno in solidno, ker imam zelo ugodne zveze s samimi prvimi tovarnami.

Priporočam se torej cenjenim odjemalcem ter upam, da bodo podpirali mojo novo podjetje o obilnimi naročili.

137

Z odličnim spoštovanjem

J. N. Šoštarič.

Glavni trg 19

Glavni trg 19